

*Beatris BORDEIANU**

**LOCOTENENT COLONEL MARIN MANAFU - ARTIZANUL
STATORNICIRII REGIMENTULUI 8 CĂLĂRAȘI ÎN
GARNIZOANA GALAȚI**

*Lieutenant Colonel Marin Manafu – the Artisan of the Settlement of Regiment 8
Cavalry in Galati Garrison*

Abstract: Regiment 8 Cavalry, founded in 1872, had its headquarters at first in the northern area of Moldavia, in Roman. After half a century of glorious activity, this regiment is disbanded on July 1, 1923. It is re-established on October 1, 1931, by bringing together more military units, and its headquarters is set in the City of Galati. The first commander of the regiment was Lieutenant Colonel Marin Manafu. He had the mission to organise the new military unit, which was to become one of the best cavalry regiments in the country.

Keywords: Galați, Regiment 8 Cavalry, Romanian Army, Marin Manafu

*

Marin Manafu (n. 29 mai 1886, Vela, Dolj - m. 13 iun. 1977, București), absolvent a Școlii de Ofițeri de Cavalerie, promoția 1909, și a Școlii Speciale de Cavalerie (1912), își începe cariera militară, ca sublocotenent, la Regimentul 1

Roșiori, primind comanda secției de mitraliere, participând, în această calitate, la prima sa campanie, în timpul celui de-al doilea război balcanic. În primul război mondial, a luat parte la luptele din Moldova, cu Regimentul 9 Roșiori (1916-1918) și, rănit în luptele de la Grozești (10 august 1917), este citat pe ordinul de zi nr. 90/ 4 octombrie 1917.

În urma faptelor de bravură și curaj în fața inamicului a fost multiplu decorat, primind: Medalia Avântul Țării (1913); Medalia Jubiliară Carol I; Medalia Bărbăție și Credință (1913); Ordinul Coroana României clasa a V-a, cu spade și panglică (1917); Ordinul Steaua României clasa a V-a, cu spade și panglică (1917); Medalia Crucea Comemorativă a războiului 1916-1918, cu barete: Dobrogea, Dunărea, Carpații, București, Mărășești, Târgu

* doctorand, Universitatea „Dunărea de Jos” din Galați (beatrisbordeianu@yahoo.com).

Ocna, Oituz (1919); Crucea italiană de război; Ordinul Coroana României (1920); clasa a IV-a Medalia Victoriei (1925); Ordinul Steaua României clasa a IV-a (1931)¹.

Avansat la gradul de locotenent-colonel, i se încredințează, pentru prima oară, comanda unei mari unități de cavalerie - Regimentul 8 Călărași - în noiembrie 1931. „Era, fără îndoială, un avans serios pentru funcții de conducere de mari unități sau în state majore operative”². La data reînființării, Regimentul 8 Călărași era compus din:

- Divizionul Cavalerie Corp Armată la Galați, cu
- Escadronul 1,
- Escadronul 2,
- Un ploton Mitraliere, și
- Trei plotoane de tren.
- Divizionul Cavalerie Divizionară, cu:
- Escadronul 3 la Chișinău,
- Escadronul 4 la Izmail,
- Escadronul 5 la Tecuci,
- Un ploton tren la Galați, și
- Ploton Depozit la Galați³.

ORDINEA DE BĂTAIE A REGIMENTULUI LA 1 NOEMBRIE 1931
ERA URMĂTOAREA⁴:

- Comandantul Regimentului, Lt. Col. Manafu Marin
- Ajutorul Comandantului, Maior Plesoianu Alexandru
- Adjutantul Regimentului, Locot. Ramniceanu Dumitru
- Șeful Bir. Instrucției, Maior Călinescu Gheorghe
- Ofițer cu Îmbrăcăminte, Locot. Secretanu Mihail
- Ofițer cu Aprovizionarea, Locot. Costin Gheorghe
- Casierul Regimentului, Ad-tor Locot. Mateescu Nicolae
- Medicul Regimentului, Medic Locot. Baiculescu C-tin.

¹ Centrul de Studii și Păstrare a Arhivelor Militare Istorice Pitești, (în continuare C.S.P.A.M.I.), fond Memorii bătrâni 3042, lit. M, col., dosar nr. 35/1907, f. 1(v).

² Al. Manafu, *Un fiu al Olteniei. Generalul de corp de armată Marin Manafu. Un om, o epocă, un destin*, Ed. Per Omnes Artes, București, 1996, p.56.

³ C.S.P.A.M.I., fond Regimentul 8 Călărași, dosar nr. 1393, f.3-5; vezi și col. R. Miculescu, *Istoricul Regimentului 8 Călărași*, ed. Muzeului de Istorie Galați, colecția Restitutio Historiae, Galați, 2015, p.13.

⁴ Ibidem, f.48-49; ibidem p. 60-61.

DIVIZIONUL DE CAVALERIE DE C.A.

- *Comandantul Divizionului, Maior Călinescu Gheorghe*

Escadronul I.

*Comandantul Escadronului, Căpitan Nour Pavel
Ofițer subaltern, Sublocotenent Pacuraru Victor.*

Escadronul II.

*Comandantul Escadronului, Locotenent Degeratu Alexandru
Ofițer subaltern, Sublocotenent Mureseanu Eneas.
Comand. Plot. 1 Tren, Sublocotenent Hristescu Liviu
Comand. Plot. 2 Tren, Sublocotenent Tariceanu Gheorghe
Comand. Plot. 4 Tren, Sublocotenent Tilincă Ștefan*

DIVIZIONUL CAVALERIEI DIVIZIONARE

- *Comandantul Divizionului, Maior Plesoeanu Alexandru*

Escadronul 3 Chișinău

*Comandantul Escadronului, Căpitan Untilov Nicolae
Ofițeri subaltern: Locotenent Racovița Ion
Sublocotenent Toma Nicolae
Comandantul Plotonului 3 Tren, Sublocotenent Dumitrescu Petre*

Escadronul 4 Ismail

*Comandantul Escadronului, Căpitan Serbescu Constantin
Ofițeri subaltern: Locotenent Panaitescu Petre
Sublocotenent Șelaru Aurel*

Escadronul 5 Tecuci

*Comandantul Escadronului, Locotenent Sion Grigore
Ofițer subaltern, Locotenent Budacu Alexandru*

Plotonul de Mitraliere

Comandantul plotonului, Locotenent Secreteanu Mihail

Plotonul Depozit

Comandantul plotonului, Locotenent Costin Gheorghe

÷

Inițial, unitățile de la reședință, precum și comanda regimentului au fost cazate, în cazarma Brateș, care aparținu-se Divizionului 3 Tren, destul de neîncăpătoare și în stare de întreținere ce lasă mult de dorit, improprie pentru cazarea unui întreg regiment. Această locație a fost, mai târziu, repartizată Batalionului III Administrativ, după ce a fost reparată, curățată și amenajată cu tot ce era necesar. Regimentul a luat locul Batalionului, în “Cazarma de Cavalerie Regele Ferdinand I” care corespundea tuturor nevoilor regimentului, atât din punct de vedere a capacității, cât și a dotării. Pentru a grăbi acomodarea trupeii la noua dispunere, în memoria eroilor care își vărsaseră sângele pe câmpul de luptă în cele două mari campanii la care regimentul participase pentru: Independența Patriei 1877-1878 și Întregirea Neamului, 1916-1919, în parcul regimentului, a fost ridicată o troiță, ca o mărturie a admirației, credinței și neuitării. Pe placa de marmură pe care erau amintite numele eroilor regimentului, era înscris și îndemnul:

“Adu-ți aminte de Dumnezeu, iată eroii unității tale; urmează-le exemplu fără șovăire; Acesta să-ți fie idealul”⁵.

Încă de la început, locotenent-colonel Manafu a impus călărașilor un program intensiv de pregătire și instrucție, care s-a menținut și după plecarea sa de la comanda regimentului. Amestecul structural al subunităților (permanente/nepermanente/ de rezervă), dotarea slabă și neuniformă (o multitudine de tipuri de armament cu posibilități și calibre diferite) și existența în depozite a unor cantități reduse de muniție au creat, totuși, disfuncții majore la nivelul instruirii. De asemenea, conținutul regulamentelor existente era, de regulă, influențat de preceptele mai vechi ale gândirii militare germane și franceze, care predicau asaltul de la distanță apropiată, ca esență a angajării în luptă. În afara misiunilor de cercetare/recunoaștere, menirea principală a cavaleriei românești era atacul, prin acesta înțelegându-se “*aruncarea impetuoasă a forțelor asupra inamicului și izbirea violentă a acestuia, pentru a-l răsturna și a-l distruge.*”⁶ Experiența anterioară demonstrase, însă, că, în fața armamentului modern, tactica tradițională a acestei arme nu mai dădea rezultate. Se impunea, astfel, adaptarea formelor de ofensivă, prin renunțarea la liniile de atac și apariția grupelor de luptă ale cavaleriei (de manevră și de atac direct). Fiind absolut și al Școlii de mitraliere, precum și al

⁵ Ibidem, f.50-51; ibidem, p.62

⁶ Gl. A. Mustață, *Tactica actuală a cavaleriei*, Școala Superioară de Războiu, Tipografia Dacia, Iași, 1912, p.230.

Școlii de trageri a infanteriei, comandantul regimentului considera atacul învăluitor, sprijinit de focul artileriei și mitralierelor, ca fiind cel mai avantajos, insistând pe instrucția multidisciplinară a cavaleriștilor. Pentru a putea remedia o parte din aceste neajunsuri, prin adresa nr. 1438 din 16 februarie 1932⁷, în care menționa că Regimentul 8 Călărași fusese înființat „*numai pentru motive de apărare națională*”, conștient fiind de importanța misiunii sale⁸, solicita sprijinul material prefectului județului Covurlui, Dan Sărățeanu, obținând deschiderea unui credit extraordinar în sumă de 20 de mii de lei din bugetul județului. Tot în încercarea de a consolida baza materială a regimentului și, în special, pentru ridicarea gradului de pregătire a trupei, în anul 1933, a reușit, tot cu sprijinul financiar al prefecturii județului Covurlui, inaugurarea unui stadion sportivo-hipic a regimentului, pentru „*dezvoltarea spiritului ecvestru și îmbunătățirea rasei cailor*”⁹ în care, ulterior, sub egida Societății Hipice se desfășurau, anual, concursuri hipice naționale și internaționale¹⁰.

Fiecare ciclu de instrucție cuprindea trei perioade distincte, pregătirea, în prima etapă, făcându-se pe escadroane, în garnizoanele de reședință. Pentru a evita lungirea lanțului de comandă și îngreunarea controlului, precum și abordările diferite de autoritate în rândul comandanților de nivel tactic și operativ, unii fiind mai mereu printre oameni, observând personal, în timp ce alții veneau foarte rar la contact, preferând să ia deciziile pe baza rapoartelor sosite în punctele de comandă, în perioada II-a, escadroanele se întruneau într-un punct central din Basarabia, pentru ca, din efectivele de oameni și cai ale subunităților să se poată închea întregul regiment, cu efectivul de război. În acest mod, pe lângă completarea instrucției trupei, se făcea o temeinică instrucție a cadrelor, în special al ofițerilor, care în loc să fie puși, pe câmpul de exercițiu, să comande unități marcate, li-se dădea posibilitatea să conducă unități cu efective reale.

Escadroanele de la reședința din Galați, precum și escadronul Ismail, executau, de obicei, marșurile călare, atât la dus, cât și la înapoiere pe zona de concentrare, în câte două sau, chiar, o singură etapă (circa 120 Km). În acest fel, se putea constata rezistența cailor și călăreților, după antrenamentul urmat la instrucție. Prin aceste concentrări se urmărea și: schimbarea terenului de pregătire, precum și

⁷ Direcția Județeană Galați a Arhivelor Naționale ale României (în continuare D.J.G.A.N.R.), fond 16 Prefectura Județului Covurlui, dosar nr. 4, f. 6.

⁸ Mizând pe patriotismul și pe „*frumoasele sentimente românești*” ale înaltului funcționar, comandantul nota în cuprinsul aceluiași document: „*În acest regiment va veni să-și formeze educația ostășească și își vor oțeli sufletele și brațele, floarea tinereții din ținuturile Covurluiului și a părții de sud a Basarabiei, pentru clipa cea mare când M.S. Regele și Patria va apela la sprijinul lor, pentru apărarea pământului strămoșesc.*”

⁹ D.J.G.A.N.R., fond 16 Prefectura Județului Covurlui, dosar nr. 17, f.13.

¹⁰ D.J.G.A.N.R., fond 16 Prefectura Județului Covurlui, dosar nr. 46, f.44.

completarea instrucției călărașilor, în condiții cât mai apropiate de cele de război (din punct de vedere al cazării, hranei, modul general de viață, etc.). Cu această ocazie, ostașii regimentului se cunoșteau între ei și dezvoltau sentimentul camaraderiei.

În a treia perioadă, instrucția se făcea la reședința regimentului, cu acest sistem, pregătirea fiind, astfel, unificată în întregul regiment, instrucția tuturor ofițerilor, subofițerilor și gradaților, realizându-se sub directă îndrumare a comandanților.

Încrederea șefilor ierarhici în comandantul regimentului, se poate vedea din constatările generalului Petre Cănciulescu, Comandantul Corpului III Armată, la inspecția făcută la 13 noiembrie 1931, câteva zile după ce regimentul luase ființă:

“Sunt încredințat că Locotenentul Colonel Manafu Marin, Comandantul Regimentului 8 Călărași, va depune toată munca, perseverență, energia și priceperea ca să învingă toate greutățile gospodăriei, iminente, la un regiment nou înființat”.

După câteva luni, în iulie 1932, regimentul organizează, la Galați, concursul pentru campionatul calului de arme. Cu această ocazie, regimentul era vizitat de generalul de divizie Gheorghe Moruzi, Inspectorul General al Cavaleriei, care scria în cartea de aur a regimentului:

“Cu plăcere am văzut Regimentul 8 Călărași, primul regiment în care am făcut serviciul de sublocotenent, după înapoierea mea de la Saumur; doresc acestui regiment ca sub comanda distinsului comandant, să se înalțe și să aducă Țării serviciile pe care suntem în drept să le așteptăm de la el”.

Tot cu această ocazie, generalul Cănciulescu inspecta regimentul și scria în registrul de inspecții, următoarea concluzie:

“Am constatat că instrucția în acest regiment este bine îndrumată și în spiritul regulamentelor, ordinelor și dispozițiilor autorităților superioare.

Educația și disciplina menținute.

Regimentul este bine gospodărit și îndrumat.

Toate acestea mă îndreptățesc să afirm că, activitatea comandantului de regiment, a atins așteptările sale”¹¹.

În foaia calificativă din acel an a comandantului regimentului, generalul Cănciulescu nota: *“ Locotenent colonel Manafu Marin este un ofițer superior desăvârșit în raportul aptitudinilor, educației militare, pregătirii intelectuale, ca om și ca profesionist. Și-a îndeplinit îndatoririle de comandant al Regimentului 8*

¹¹ C.S.P.A.M.I., fond Regimentul 8 Călărași, dosar nr. 1393, f.52; vezi și col. R. Miclescu, *Istoricul Regimentului 8 Călărași*, ed. Muzeului de Istorie Galați, colecția Restitutio Historiae, Galați, 2015, p.65.

Călărași în gradul cel mai înalt, realizând cu mijloace reduse, un regiment de seamă, sub raportul gospodăresc, ca și al pregătirii sale de război...Sub raportul capacității, cunoștințelor tactice, prezintă serioase garanții pentru ori ce fel de unitate de toate armele și de ori ce tărie.” Numit și șef de diviziune în Direcția Cursului Comun Pregătitor pentru ofițerii superiori din armată, desfășurat în perioada 1 iulie – 31 august 1932, comandantul Regimentului 8 Călărași a obținut din partea directorului cursului, comandantul Diviziei a 7-a, generalul Florescu, următoarea apreciere: “ În această calitate a desfășurat o activitate intensă și lăudabilă, ocupându-se de aproape de pregătirea căpitanilor participanți, din diviziunea sa, și cărora a reușit să le ridice în mod apreciabil, nivelul cunoștințelor, asupra procedurilor de luptă și a conducerii armelor combinate în luptă”. Tot generalul Florescu îl caracteriza ca fiind “ un ofițer superior capabil și din toate punctele de vedere bine pregătit”... și care” a dat dovezi că, apreciază clar, sesizează cu ușurință și soluționează just situațiile de luptă”¹².

Referindu-se la rezultatele strălucite ale activității sale de comandant de regiment, în anul următor, 1933, generalul de divizie Moruzi scria, în rezumat, în registrul de inspecții:

“Instrucția călare și pe jos s’a făcut în bune condițiuni; călăria ofițerilor și subofițerilor bine.

Am constatat cu plăcere un progres foarte accentuat. Regimentul înființat anul trecut, în condițiuni grele, s’a transformat dela un an la altul, pentru care aduc viile mele mulțumiri atât Comandantului, cât și întregului corp ofițeresc”.

Generalul Cânciulescu, în luna iunie același an, scria în registrul de inspecții:

“...Regimentul 8 Călărași se găsește pe calea cea bună; interesul depus de comandantul regimentului și ofițerii din subordine, este o cheazășie că la sfârșitul anului de instrucție, rezultatele vor fi din cele mai bune”.

Tot generalul Cânciulescu, în foia calificativă din acel an, a proaspătului avansat colonel Manafu, constată cu încântare: “ A realizat în timp de un an, un regiment de cavalerie din cele mai bune din toate punctele de vedere. Neobosit și ambițios pentru desăvârșirea instituției, ofițerilor și trupei nu s-a mulțumit să-i instruiască numai pe câmpul de instrucție al garnizoanei, și a cerut și a obținut autorizarea să concentreze regimentul în tabăra de instrucție în regiunea Komrat, unde și-a adus toate escadroanele regimentului, din diferitele garnizoane unde se aflau. Folosul acestei activități a fost de laudă, căci în inspecțiile ce i-am făcut...am putut să constat moralul pregătirii de război”.

¹² Idem, fond Memorii bătrâni 3042, lit. M, col., dosar nr. 35/1907, f.47.

Scopul urmărit de colonelul Manafu, încă de la numirea sa în funcția de comandant al Regimentului 8 Călărași, era, astfel, repede atins și recunoscut de șefii ierarhici, după cum constata, în ordinul de inspecție, generalul Cănciulescu, în data de 25 iulie 1934:

“Față de timpul scurt atât sub raportul instrucției tehnice cât și al instrucției tactice, regimentul este foarte bine.

Un regiment pildă pentru care aduc viile mele mulțumiri comandantului regimentului, ofițerilor și trupei”¹³.

Comandantul care a îndeplinit toate acestea, pleacă de la comanda regimentului, mutat pe data de 1 octombrie 1934, la Ministerul Apărării Naționale, Serviciul Istoric.

Ulterior, este numit succesiv: Șef de Stat Major al Corpului IV armată (1935); comandant al Brigăzii IV Cavalerie (1937); general de brigadă (1939); comandantul Brigăzii Mixte de Cavalerie de la Timișoara (1940); comandant al Diviziei I Infanterie din Constanța (decembrie 1941); comandant al Corpului 6 Teritorial Cluj, evacuat la Alba Iulia (1942); comandant al Corpului I Teritorial din Craiova (1942).

La 11 iunie 1945 a fost trecut în rezervă, iar în 1949, avansat la gradul de general de corp de armată.

¹³ Idem, fond Regimentul 8 Călărași, dosar nr. 1393, f.53; vezi și col. R. Miculescu, *Istoricul Regimentului 8 Călărași*, ed. Muzeului de Istorie Galați, colecția Restitutio Historiae, Galați, 2015, p.65.